

jamk

Tauko soittamisesta mutta ei koskaan muusikkoudesta

Katja Kurttio

Opinnäytetyö, AMK

Joulukuu 2022

Musiikkipedagogin tutkinto-ohjelma

Kurttio Katja

Tauko soittamisesta mutta ei koskaan muusikkoudesta

Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Joulukuu 2022, 17 sivua.

Musiikkipedagogin tutkinto-ohjelma. Opinnäytetyö AMK.

Julkaisun kieli: suomi

Julkaisulupa avoimessa verkossa: kyllä

Tiivistelmä

Opinnäytetyön aiheena oli tarkoitus selvittää tauon ja soittamattomuuden vaikutusta ammattimuusikoihin. Tavoitteena oli myös selvittää millä tavalla tauko ja soittamattomuus vaikutti minäkäsitykseen ja muusikon identiteettiin. Aihe on todella ajankohtainen maailmanlaajuisen koronapandemian vuoksi.

Opinnäytetyön aineistokeruu toteutettiin haastattelemalla kolmea ammattimuusikkoa, joiden soittaminen oli erinäisistä syistä keskeytynyt. Kaksi ammattimuusikkoa toimii freelancer-muusikkoina ja yksi orkesterimuusikkona. Tutkimustulokset syntyivät laadullisen tutkimuksen mukaan ja aineistokeruu tapahtui nauhoitettujen haastatteluiden avulla kysymysrunkoa noudattaen.

Korona-aika opetti, kuinka arvaamatonta kulttuuriala voi olla. Tässä tutkimuksessa todettiin, että ammattilaisuuden keskeytyminen syystä tai toisesta aiheutti hankaluuksia, taloudellisia epävarmuuksia ja yhteiskunnallista turhautumista. Toisaalta tauko soittamisesta voi luoda uutta innostusta ja motivaatiota musiikkia kohtaan ja auttaa löytämään myös uusia taitoja ja kiinnostuksen aiheita. Tutkimuksesta voidaan todeta, että tauolla on positiivisia sekä negatiivisia vaikutuksia taidealalla toimivaan ihmiseen.

Avainsanat (asiasanat)

Minäkäsitys, ammatti-identiteetti, soittoharjoittelu, itsetunto.

Kurttio Katja

Break from playing but never from musicianship

Jyväskylä: JAMK University of Applied Sciences, December 2022, 17 pages.

Culture and arts. Degree Program in Music and music pedagogue Bachelor's thesis.

Permission for open access publication: Yes

Language of publication: Finnish

Abstract

The thesis examined the effect of break from playing and how it affected musicians. The main goals of the work were to collect information about break from not playing and how it affected self-image and musicians' identities. Subject is current topic because of worldwide corona pandemic and its effects.

The thesis was executed by collecting interview information out of three professional musicians whose playing and performing got somehow stopped by some reasons. Two of interviewed musicians are freelancer musicians and one orchestral musician. Results came out from qualitative research and information from recorded interviews that were based on form of questions.

Corona educated everyone how unpredictable field of art and culture can be. In this research was discovered that interruption of profession for outer reasons caused troubles financial instabilities insecurities and frustrations towards society. On the other hand, break from playing can create new enthusiasm and motivations towards music and help to find new abilities and interests. From this research where able to discover that break from playing has positive and negative effects for human working in field of arts.

Keywords/tags (subject)

Self-image, professional identity, playing practice, self-esteem.

-

Sisältö

1	Johdanto	2
2	Minäkäsitys ja itsetunto.....	3
2.1	Minäkäsitys.....	3
2.2	Muusikon itsetunto ja sen perusta	4
2.2.1	Soittoharjoittelu hyvän muusikon itsetunnon perustana	5
3	Soittamattomuuden vaikutus itsetuntoon ja minäkäsitykseen muusikkona	6
4	Koronan vaikutus musiikkialalle	7
5	Tutkimuksen toteutus.....	8
5.1	Haastattelututkimus.....	9
5.2	Laadullinen tutkimus.....	10
6	Haastattelujen analyysi ja tulokset.....	10
6.1	Tauon seuraukset muusikoille.....	11
6.2	Tauon vaikutukset muusikoiden minäkäsitykseen	13
6.3	Paluu lavalle tauon jälkeen	14
7	Pohdinta.....	15
	Lähteet	16
	Liitteet	17
	Liite 1. Kysymysrunko.....	17

1 Johdanto

Tässä opinnäytetyössä tutkitaan tauon ja soittamattomuuden vaikutusta ammattimuusikoiden minäkäsitykseen ja muusikon identiteettiin. Tämä aihe valikoitui, koska oma henkilökohtainen taukoni entisestä säännöllisestä monituntisesta ja päivittäisestä harjoittelusta loppui sairastumisen takia ja jouduin hyvin laajasti pohtimaan mahdollista alanvaihtoa sekä soittamisen lopettamista. Tämä tapahtuma elämässä pisti minut tarkastelemaan omaa muusikkominääniä, omia mahdollisuuksiani, yhteiskunnallista tilannetta ja lopulta kuinka sidoksissa oma itsetuntoni oli soittamiseen. Oma sairastumiseni tapahtui ennen korona-aikaa ja elin ”koronaelämää” jo kauan ennen muuta yhteiskuntaa. Kun korona alkoi, huomasin, että muut muusikot alkoivat painia samanlaisten ongelmien kanssa, joita itse olin jo kokenut ja elänyt pitkän aikaa. Halusin löytää opinnäytetyöhöni haastateltaviksi muusikoita, joilla oli myös kokemusta samankaltaisesta pakollisesta tauosta ja soittamattomuudesta ja vertailla heidän näkemyksiään.

Muusikon soittamattomuuden ja taukojen syyt voivat olla erilaisia. Tauon taustalla voi olla esimerkiksi fyysisiä, henkisiä, taloudellisia ja yhteiskunnallisia seikkoja. Tämän lisäksi viime vuosina vaikuttanut koronapandemia aiheutti koko kulttuurialalle ja lukuisille muusikoille täydellisen pysähtymisen. Muusikoilla on hyvin vahva työmoraali ja kunnianhimo ja tyypillisesti muusikot miettivät pikemminkin sitä, kuinka harjoitella aina enemmän ja enemmän kuin mieltä taukojen pitämistä soittamisesta. Tauolla voi olla parhaimmillaan rentouttava ja palauttava vaikutus, mutta pahimmassa tapauksessa pitkän tauon jälkeen on vaikea palata takaisin ammattimaiseen työskentelyyn.

Tutkimuksessa haastatellaan kolmea ammattimuusikkoa, joiden ura on erinäisistä syistä keskeytynyt. Haastatteluissa käydään läpi sitä, kuinka kokonaisvaltaisesti tauko on vaikuttanut haastateltavien soittamiseen, harjoitteluun, esiintymiseen ja minäkäsitykseen sekä ammatti-identiteettiin.

2 Minäkäsitys ja itsetunto

Itsetunto on ihmisen yksilöllinen ominaisuus. Se on rakentunut kokemustemme ja tunteidemme ansioista siitä mitä ajattelemme itsestämme (Arjas 2014, 57). Itsetuntoa voisi kuvailla sisäiseksi ääneksi ja tunteeksi, joka säätelee meidän olemustamme ja tekemistämme eri elämäntilanteissa. Mielestäni itsetunto on kokonaisuus, joka koostuu erilaisista minäkäsityksen osista. Nämä osat muodostavat kokonaisuuden itsestämme.

Hyvän itsetunnon omaavan minäkäsitys on rehellinen. Henkilö tiedostaa omat heikot ja vahvat puolensa, sekä osaa käsitellä niistä johtuvat tuntemukset erilaisissa elämäntilanteissa. Henkilön kuvatessa itseään hän antaa painoarvoa hyville ominaisuuksilleen, ja arvottaa ne tärkeämmiksi kuin huonot puolet. (Keltikangas-Järvinen 1994, 17.)

Ihminen voi kokea huonommuuden tunnetta tilanteissa, mutta tiedostaa ettei se määritä hänen koko minäkuvaa kokonaisuudessaan. Hän tunnistaa oman potentiaalinsa parantaa erilaisia osa-alueita ja näkee sen mahdollisena positiivisena kehityskaarena, vaikka kokisi haasteita matkalla. Itsetuntoa voi kehittää ja sitä kautta parantaa omaa varmuuden tunnetta osa-alueissa, jossa se ei ole paras mahdollinen.

2.1 Minäkäsitys

Muusikon identiteetin rakentumiseen vaikuttaa hyvin moni asia, se muodostuu ja muotoutuu koko elämän ajan. Suurimmat vaikuttajat nuorena rakentuvaan muusikon identiteettiin ovat ympäristötekijät, kulttuuri, sukupuoli ja ihmiset ympärillä. Varhaisessa musiikkikasvatuksessa lapsi on erityisen altis opettajan antamalle kritiikille ja neuvoille, mutta ei pidä unohtaa, että aikuinenkin voi sitä olla.

Oma minäkuvani muusikkona nuoresta asti on rakentunut todella vahvalle pohjalle, olen saanut todella laadukasta opetusta, minulla on ollut hyvä tukijoukko ympärillä ja lukuisat erilaiset esiintymistilanteet lapsena ovat kehittäneet omaa minäkäsitystäni muusikkona vahvaksi. On kuitenkin osa-alueita, jotka eivät koskaan olleet vahvoja ja jotka ovat edelleen "heikommalla tasolla" omassa musiikillisessa minäkuvassani. Ne eivät kuitenkaan ole määrittäneet minäkäsitystäni muusikkona, vaikka niistä saatu kritiikki suurilta osin ei ollut rakentavan kehittävää tai kannustavaa. Minäkäsitys

muusikkona voi olla todella hyvä, vaikka jotkin osa-alueet eivät olisi omassa minäkäsityksessä hui-pussaan.

Muusikon itsetunto ja minäkuva ovat asioita, jotka saattavat vaihdella ja kehittyä iän, elämäkokemuksen ja elämäntilanteen mukaan (Arjas 2014, 57).

2.2 Muusikon itsetunto ja sen perusta

Usein esiintyjä nähdään itsevarmana ja hyvän minäkuvan omaavana, vaikka todellisuus voisi olla täysin toinen. Esiintyjä voi esiintyä varmasti, mutta hänen minäkuvansa saattaa kokea esiintymisen epäonnistuneena pienimmänkin virheen takia. Se voi vaikuttaa itsetuntoon negatiivisella tavalla ja luoda omaan esiintymisen minäkäsitykseen särön. Itsenäisen artistikuvan kannalta muusikon olisi välttämätöntä tietää omat heikkoudet ja vahvuudet, ymmärtää mihin kykenee ja mihin ei. (Arjas 2014, 59.)

Muusikot läpikäyvät tätä kehityskaarta koko elämänsä ajan opetellen noviisina esimerkiksi uuden kappaleen ja taitaen sen mestarina. Kehityskaari on ikuinen muusikon elämässä, se ei katkea koskaan. Negatiivinen ja positiivinen palaute ovat aina läsnä muusikon elämässä ja on todella ratkai-sevaa opetella hyväksymään ja käsittelemään sitä.

Ihminen on psykofyysissosiaalinen kokonaisuus. Ihmisen aivot vastaanottavat tietoa eli havaitsevat asioita. Ihminen käsittelee havaitsemaansa tietoa ajattelulla ja puheella, sekä varastoi tietoa muistiin. Aivot muodostavat tunteuksia eli emotionaalisia reaktioita ympäristön ärsykeistä. Motiivit ja tavoitteet vaikuttavat tiedonkäsittelyn lisäksi ihmiseen. Ihmiset käsittelevät ja tulkitsevat eri tavoin ympäristöään, tähän vaikuttaa luonne ja ihmisen vuorovaikutustaidot. (Korhonen 2020.)

Minäkäsitys muodostuu siis hyvinkin laajasta kokonaisuudesta, joka vaikuttaa läpi elämän muodostuvien tapahtumien kautta ja muokkautuu koko elämän ajan. Minäkäsitys kehittyy lapsesta lähtien ja elämän tapahtumat sekä ihmiset ovat kaikki vaikuttavia tekijöitä sen kehittymiseen.

Ihminen rakentaa omaa minäänsä yleensä kohti ihanneminäänsä. Halu oppia uutta, tai esimerkiksi olla jossain parempi, on ihanneminän ominaisuuksien tavoittelua. Ympäröivien ihmisten vaikutus

voi latistaa tai kannustaa ihanneminän tavoittelussa. Minäkäsitys on altis ulkopuolisille mielipiteille, mutta vaatii niitä kehittyäkseen suuntaan tai toiseen. Opettaja sanoo sinun olevan huono jossain, se voi loukata minäkäsitystä asiassa ja saada epäilemään tehtävän onnistumista. Hyvä minäkäsitys itsestä on tuntee itsensä hyvin, ymmärtää itseään ja toimintamalleja.

2.3 Soittoharjoittelu hyvän muusikon itsetunnon perustana

Hyvä muusikko harjoittelee paljon, vai harjoitteleeko? Vaikka olen ollut vuosia harjoittelematta entiseen tapaan, koen olevani hyvän omatunnon omaava muusikko. Vaikka en pysty soittamaan kaikkea ja tiedostan sen, se ei määritä omaa itsetuntoani muusikkona. Tosiasia on toki se, että harjoittelu parantaa tulosta ja sitä kautta korreloi positiiviseen itsetuntoon ja minäkäsitykseen muusikkona. Harjoittelemattomuus lisää epävarmuutta ja epäonnistumisen pelkoa, voi tehdä itsetunnon ja minäkäsityksestä muusikkona heikomman. Harjoittelu vaatii kärsivällisyyttä ja opitun asian kertaamista. Laadukkaalle harjoittelulle ei ole tuntimäärää. Harjoittelun tulisi kuitenkin olla säännöllistä ja mielen työskentelyn kannalta laadukasta toimintaa. Hyvän ja motivoivan harjoittelu vaatii oman toiminnan analysointia ja ajatustyötä. (Nygård 2020, 11.)

Harjoittelu vaatii ajatusta, ei aina fyysistä soittoa tai musiikin esittämistä instrumentin avulla. On erilaisia tapoja harjoittaa omaa muusikkouttaan ja eri osa-alueita muusikkona. Hyvä harjoittelu on musiikin ilmaisemisen tapaan taito, jota voi edistää jatkuvasti. Harjoittelu on monimuotoinen kokonaisuus, eri osa-alueet tulisi noteerata ja niitä tulisi kehittää, kun pyritään kokonaisvaltaiseen musiikin käsitykseen, tulkintaan ja instrumentin hallintaan. Nämä asiat ylläpitävät sisällään syyn harjoitteluun eli motivaation. (Nygård 2020, 11.)

Muusikon tauko soittamisesta voi olla omaehtoinen tai pakollinen. Jokainen muusikko on joskus pitänyt taukoa soittamisesta. Tauolla voi olla muusikon ammatti-identiteettiin sekä positiivisia että negatiivisia vaikutuksia. Muusikkona olen ollut lomalla soittamatta, ja stressannut soittamattomuudesta. Muusikkona olen myös soittanut, vaikka olisi pitänyt ottaa taukoa soittamisesta. Kun tauko soittamisesta ei ole omassa kontrollissa, esimerkiksi fyysisen tapaturman seuraukset voivat olla suuret.

3 Soittamattomuuden vaikutus itsetuntoon ja minäkäsitykseen muusikkona

Muusikko harjoittelee säännöllisesti ja kehittää omia taitojaan. Kappaleet vaativat tietyn määrän toistoa, että ne voi esimerkiksi osata ulkoa ilman nuotteja. Motorinen muisti on myös tärkeässä osassa, jokainen sormi tietää mihin ja mille kielelle painaa, jotta musiikki tulee ulos soittimesta. Siksi pitkän aikavälin soittamattomuus tekee hallaa muusikolle ja sen soitolle.

Kun omaa soitinta ei harjoittele pidempään aikaan voi tulla huonommuuden tunne jo pelkästään soittamattomuudesta. Ajatus, että ei varmasti osaa tai muista ei kuitenkaan aina pidä paikkaansa. Muusikon minäkäsitys voi muuttua pidemmän tauon aikana täysin.

Muusikon tauko soittamisesta voi olla omaehtoinen tai pakollinen. Jokainen muusikko on joskus pitänyt taukoa soittamisesta. Tauolla voi olla muusikon ammatti-identiteettiin sekä positiivisia että negatiivisia vaikutuksia. Muusikkona olen ollut lomalla soittamatta, ja stressannut soittamattomuudesta. Muusikkona olen myös soittanut, vaikka olisi pitänyt ottaa taukoa soittamisesta. Kun tauko soittamisesta ei ole omassa kontrollissa, esimerkiksi fyysisen tapaturman seuraukset voivat olla suuret.

Tauko voi luoda arkuuden tunnetta soittajan ja soittimen välillä. Jo opittu kappale ei välttämättä onnistu. Muusikon minäkäsitys voi olla sidoksissa johonkin opittuun ajatusmalliin tai tekemiseen. Muusikko saattaa ajatella olevansa ainoastaan hyvä silloin, jos onnistuu täydellisesti tai jos harjoittelee tunteja päivässä. Jos muusikkouden minäkäsitys perustuu muiden mielipiteille, tai omakuva muusikkona pohjautuu tietyn toiminnan pohjalle, soittamattomuutta voi olla vaikea käsitellä henkilökohtaisella tasolla.

Greenin & Gallweyn kirja "The Inner Game of Music" pitää sisällään käsitteet minä 1 ja minä 2. Jos jokin häiriköi sinun potentiaaliasi, se on minä 1. Jos pystyt täysin ilmaisemaan potentiaaliasi, minä 2 on kontrollissa. (Gallwey & Green 1986, 29.) Voidaan ajatella, että ihmisessä asuu kaksi minää, se, joka häiritsee, kritisoi ja vaikuttaa omaan potentiaaliin negatiivisesti on minä 1. Minä 2 on se, joka antaa mahdollisuuden henkilön käyttää omat parhaat puolensa ilman suurempia häiriötekijöitä. (Gallwey & Green 1986, 29–31.) Me ajattelemme, koemme, tunnemme, ja se miten me ajattelemme itsestämme vaikuttaa todella monesti ulkoisiin asioihin elämässämme.

4 Koronan vaikutus musiikkialalle

Vuonna 2019 koko maailma joutui kokemaan Covid – 19 pandemian vaikutuksen. Covid sai monet toimialat ongelmiin, erityisesti tapahtuma-alan. Tapahtuma-alalla työskentelevät ihmiset joutuivat pakon edestä lopettamaan työtoiminnan, ja moni joutui sopeutumaan uudenlaisiin tilanteisiin (Weckström 2020).

Toimeentulon supistuminen sai monet vaihtamaan alaa vasten tahtaan. Tällaiset syy-seuraussuhteet ovat muun muassa lisänneet mielenterveyden ongelmia ja taloudellista epävakautta. Tämä tauko oli yhteiskuntamme sanelema ja suurilta osin vaikutti negatiivisesti.

Music Finlandin selvityksen mukaan koronapandemia on muuttanut Suomen musiikkialan talous ja vientilukuja vuonna 2021. Ensimmäisen pandemiavuoden aikana musiikin kenttä pysähtyi maailmanlaajuisesti, ja toisesta pandemiavuodesta ennustettiin vaikeaa. Livemusiikin ja tapahtumien rajoitukset vaikuttivat alan tuloihin, ja apurahojen merkitys alan kokonaistaloudessa kasvoi. Musiikkiala sai apua korona-aikana julkiselta ja yksityiseltä tuelta. Määrä tuplaantui vuonna 2020, ja vuonna 2021 tukia annettiin 109 miljoonaa euroa, mikä on lähes 80 prosenttia edellisvuotta enemmän. Musiikkialan arvoon on laskettu musiikkikoulutus, joka huomioidaan kokonaisuudessa samalla arviosummalla (270 miljoonaa euroa) kuin aiempina vuosina. (Koronan vaikutukset näkyvät yhä musiikkialan taloudessa ja viennissä 2022.)

Yhteiskunnallisen rakenteen merkitys tällaisessa poikkeustilanteessa kasvaa suuresti. Jos yhteiskunta ei tarjoa tukea alalle, joka tuo ja vie huomattavia rahasummia, se on myöskin valtiolta pois. Koen että muusikoiden ja taiteilijoiden turvaa olisi vakiinnutettava, jotta alalla olevat ihmiset kokisivat jonkinlaista varmuutta elämässään sen rakentamisessa ja alalla pysymisessä. Jos alan ihmiset ovat vihaisia valtiovallalle, syyt voivat myös johtaa suurempiin poliittisiin ilmauksiin, kuten mielenosoituksiin, joita korona-aikana tapahtui. Otetaan esimerkiksi Aki Hauru, jonka Muusikkojen liitto palkitsi Nyrkki-palkinnolla siksi että hän protestoi yli 40 päivää sosiaali- ja terveysministeriön edustalla aktiivisesti alaan liittyvien ongelmien vuoksi (Muusikkojen liiton uusi Nyrkki-palkinto Aki Haurulle 2021). Mielestäni tällaiset teot menevät äärimmäisyyksiin, mutta ovat tarpeellisia siksi, että

joku huomaisi ahdingon. Hankalaksi tekee sen, jos koko maailma on ahdingossa, alan sisäisen turvan merkitys korostuu entisestään.

Henkilökohtaisesti en tiedä mitään muusikon turvasta, minulle ei siitä ole koulussa annettu riittävästi informaatiota tai opastettu mitä kannattaa tietää, mistä saa apua ja miten toimia vaikeissa tilanteissa. Mielestäni turvaa ja varmuutta on rakennettava jo koulusta lähtien sekä panostettava siihen, että työllistymisen haasteet ja mahdollisuudet ovat kaikille selkeät tässä muuttuvassa maailmassa.

Korona-aikana muusikoiden oli hetkessä sopeuduttava uusiin työtapoihin. Koronatauko pakotti alan sopeutumaan uusiin rajoitettuihin käytäntömalleihin. Striimi- sekä livekeikat pitivät musiikkialaa koronan aikaan jollakin tasolla elinvoimaisena. Music Finlandin tutkimusraportin mukaan elävän musiikin arvo laski, mutta musiikkia välitettiin kuitenkin digitaalisesti, mikä näkyi kasvuna suomalaisessa äänitemyynnissä sekä kansainvälisissä digitaalisissa palveluissa. Digitaalinen musiikkivienti oli 17,3 miljoonaa euroa. Digitalisaation kehittyminen ei tule loppumaan, ei musiikin alalla eikä muillakaan aloilla. (Suomen musiikkialan talous ja vienti 2021.)

5 Tutkimuksen toteutus

Tutkimus on toteutettu laadullisena haastattelututkimuksena. Pohjana on toiminut lista kysymyksiä, joiden mukaan haastattelu on edennyt. (Liite 1) Tätä haastattelutyyppiä kutsutaan puolistrukturoiduksi haastatteluksi ja kysymykset ovat kaikille haastateltaville samat. Valmiita vastauksia puolistrukturoidussa haastattelussa ei ole ja puolistrukturoitu haastattelu on strukturoitua haastattelua vapaampi. (Näpärä, 2017.)

Haastateltavat ovat saaneet vapaasti ilmaista omia mielipiteitään ja tuntemuksiaan aihetta kohtaan yksityisyysuojaan luottaen. Haastatteluissa muusikoilta kysyttiin mikä on aiheuttanut taukoa soittamisesta, miten he ovat kokeneet tauon, mitä positiivisia ja negatiivisia vaikutuksia soittamat-

tomuudella on ollut. Lisäksi haluttiin selvittää, onko soittamattomuus aiheuttanut muutoksia harjoitteluun, jännittämiseen ja esiintymiseen. Haastateltavilta kysyttiin myös, onko tauko ja soittamattomuus vaikuttanut muusikon minäkäsitykseen ja identiteettiin.

Henkilöt, joita olen haastatellut ovat minulle läheisiä ihmisiä, jonka vuoksi haastattelu ja keskustelu tästä aiheesta onnistui syvällisellä ja henkilökohtaisella tasolla. Koska haastattelussa keskusteltiin hyvin intiimeistä aiheista, tulen tuhoamaan taltioidut haastattelut 31.12.2022 mennessä.

Haastateltavat ovat suostuneet haastatteluihin vapaaehtoisesti. He ovat haastattelujen alussa olleet tietoisia heidän yksityisyytensä suojasta ja ovat antaneet suostumuksensa tähän tutkimukseen. Valitsin haastateltavat alojen erilaisuuden vuoksi. Työnkuva freelancer-muusikkona on todella erilaista verrattuna esimerkiksi kaupungin virassa toimivaan orkesterimuusikkoon.

Freelancer-termillä tarkoitetaan henkilöä, joka työllistää itsensä useiden eri työn- tai toimeksiantajien kautta. Freelancer-työsuhteille on tyypillistä lyhyt pituus sekä töitä voi olla useita samaan aikaan eri toimijoilta. Freelancer voi olla yrittäjä tai palkansaaja. (Huttunen, 2020.)

5.1 Haastattelututkimus

Tutkimuksessa päädyin käyttämään puolistrukturoitua teemahaastattelua. Kaikille haastateltaville oli käytössä kysymysrunko (Liite 1), jonka pohjalta haastattelut etenivät. Kuitenkin kaikissa haastatteluissa vastaukset laajentuivat kysymysrungon ulkopuolelle. Haastattelut on nauhoitettu zoom-verkkotyöskentelyalustalla, ja ne on litteroitu puhtaaksi henkilökohtaiseen käyttöön. Litterointi tarkoittaa esimerkiksi nauhoitetun puheen tai käsin kirjoitetun tekstin puhtaaksi kirjoittamista. Haastattelututkimus oli luontevin tapa työn toteuttamiseen verbaalisen vuorovaikutuksen myötä toteuttaa. Litteroidut tekstit on luokiteltu teemoittain. Vastauksia on koottu ja analysoitu aiheittain vertailemalla haastateltavien vastausten yhteneväisyyksiä ja eroavaisuuksia. Vastauksista nousi esiin kolme suurinta teemaa: tauon seuraukset muusikoille, tauon henkiset vaikutukset sekä paluu lavalle tauon jälkeen.

Tutkimuksen luotettavuuden ja eettisyyden kannalta haastattelututkimuksessa täytyy aina miettiä mm. haastateltavien anonymiteettiä ja haastateltavien valintaa. Mietin mistä löydän tutkimukseen sellaisia muusikoita, joilla olisi ollut taukoa soittamisesta eri syistä. Tunsin haastateltavat henkilökohtaisesti ja he valikoituivat sillä perusteella, että tiesin heidän taustoistaan. Haastattelutilan-

teessa koin, että oli hyötyä siitä, että tunsin ihmiset entuudestaan, sillä he luottivat minuun ja pysyivät keskustelemaan kanssani vapaasti hyvin henkilökohtaisista ja arkaluontoisistakin asioista, kuten terveydentilasta, taloudellisista ja psyykkisistä kuormituksista.

Opinnäytetyön teoriapohjassa käytetyn kirjallisuuden valikoimisessa käytin apunani jo omistamiani kirjoja, joihin olin perehtynyt jo ennen opinnäytetyön kirjoittamista. Lisäksi hain tietoa Jamkin kirjaston Janet-tiedonhausta, Theseus-tietokannasta sekä Google-haulla. Etsin erityisesti tietoa muusikon identiteetistä, muusikon minäkäsityksestä, muusikon harjoittelusta ja koronan vaikutuksista musiikki- ja taidealoille. Etsin lähteitä muusikkojen liiton sivuilta ja tilastokeskuksesta. Pyrin varmistamaan lähteiden luotettavuuden ja käyttämään ensisijaisia lähteitä.

5.2 Laadullinen tutkimus

Laadullinen yhtä kuin kvalitatiivinen tutkimus, joka on tieteellisen tutkimuksen menetelmä, jossa käsitellään tutkimuskohteen laatua, ominaisuuksia ja merkityksiä kokonaisvaltaisesti (Laadullinen tutkimus 2021).

Kvalitatiivisessa tutkimuksessa tutkija on etukäteen laatinut kysymyksiä joihin tutkimushenkilöt voivat vapaamuotoisesti kertoa aiheeseen liittyvistä mielipiteistään ja kokemuksistaan esimerkiksi erilaisissa haastatteluissa syvähaastatteluissa tai ryhmähaastatteluissa. Toimintamalli luo mahdollisuuden tarkastella yhteiskuntailmiöitä kokonaisvaltaisesti. Metodia käytetään joko itsenäisenä tutkimusmenetelmänä tai yhdessä kvantitatiivisen tutkimuksen kanssa. (Kvalitatiivinen tutkimus 2022.)

6 Haastattelujen analyysi ja tulokset

Tutkimuksessa on haastateltu kolmea pitkän liiton muusikkoa, joista kaksi haastateltavaa ovat freelance pop/jazz-muusikoita ja yksi on orkesterimuusikko. Kaikilla haastateltavilla on yli 20 vuoden kokemus muusikkona toimimisesta.

Haastateltavien vastauksista ilmeni, että kaikilla heillä on ollut taukoja soittamisesta, syyt taukoihin ovat olleet esimerkiksi terveydelliset tai vapaaehtoiset tauot. Yhdellä haastateltavista pisin tauko oli puolisen vuotta kämmenluumurtuman takia, toisella noin kuukausi syöpähoitojen seurauksena ja kolmannella tauot olivat kuukausien mittaisia, jalka- ja käsileikkausten ja lomien takia. Jokaisella syy soittamattomuudelle johtui siis terveydellisistä seikoista, mutta myös omista päätöksistä pitää taukoa soittamisesta. Kaikilla muusikoilla myös korona vaikutti siihen, että muusikon työt keskeytyivät tai vähenivät.

6.1 Tauon seuraukset muusikoille

Fyysisistä syistä johtuvat tauot olivat kahdelle haastateltavalle pelottavimmat ja stressaavimmat, koska silloin fyysiset vaivat olivat päällimmäisenä huolena. Epävarmuus siitä, että milloin fyysiset vaivat loppuvat, pystyykö palaamaan omaan tekemiseen enää koskaan ja onko se mahdollista vanhaan tapaan, olivat päällimmäisenä pelkona. Kolmas haastateltavista oli nuoruudessaan murtanut ranteensa, josta puolen vuoden tauko aiheutui. Hän ei kokenut sitä niin pelottavana asiana, koska nuoruuden huolettomuus ja muusikkous ammattina eivät vielä olleet täysin selkeitä hänelle.

Yksi haastateltavista joutui käsileikkaukseen jousisoittajana. Operaation jälkeen lääkitys oli vahvaa ja mitään ei juurikaan saanut tehdä fyysisesti. Pelko siitä toimiiko käsi vanhaan tapansa ja pystyykö hän soittamaan ilman kipuja, oli läsnä. Se, että tilannetta ei voinut kontrolloida ja kaikki ei vaan ole omissa käsissä, piti hyväksyä. Epävarmuus milloin soittamisen voi kunnolla aloittaa oli suurin. Soittoasentoa oli pakosta muutettava koko ajan fyysisten vaivojen vuoksi.

Toinen haastateltavista kävi läpi rankkoja syöpähoitoja ja lääkityksen aiheuttama tinnitus sai pelkäämään voiko hän koskaan kuulla musiikkia siten, miten hän on sitä ennen kuullut. Kuolemanpelko oli myös läsnä, mutta suurempana pelkona hän koki mahdollisen kuulovaurion ja sen kanssa elämisen, koska silloin hän ei voi täysin toteuttaa omaa intohimoaan eli soittamista. Hän kertoi soittamisen olevan hänelle itseilmaisua ja tunne prosessoida tunteita, sillä on suuri itseterapeuttinen vaikutus. Itsekriittisyys oli myös vahvasti läsnä koska ajatusmallina on toiminut, ettei ole yhtään vapaapäivää, jos haluaa menestyä ja kehittyä.

Soittamattomuuden aikana haastateltavat kertoivat tehneensä itselleen mielekkäitä asioita. Yksi haastateltava kertoi tutkineensa uusia musiikkityylejä, keräili uutta informaatiota erilaisista asioista ja toteutti itseään muilla tavoin taiteellisesti. Hän kertoi näkevänsä maailman ympärillään uudella tavalla, kun joutui operaation myötä pysähtymään omasta rutiininomaisesta tekemisestään.

Innostuksen kasvaminen omaan tekemiseen tauon aikana tuli ilmi kaikilla. Haastateltavista yksi kertoi, että oli mahtavaa päästä taas "leikkimään" tauon jälkeen soittimen kanssa, vaikka koki että tauko oli vaikuttanut soittolaatuun ja motoriikkaan ja tekniseen osaamiseen negatiivisesti. Harjoittelu ei ollut heti niin systemaattista ja järjestelmällistä tauon jälkeen.

Koronasta aiheutunut tauko haastateltavilla näkyi siten, että yksi haastateltavista sai kauan kaipaamaansa taukoa virkatyöstään. Pakollinen pysähtyminen omasta työstä oli hänelle jopa nautinnollista, vaikka oli epävarmuutta, milloin työt jatkuvat. Haastateltavalla oli silloin leikkauksen jälkeinen kuntoutus ja hän sai rauhassa parantaa fyysistä kuntoaan. Taloudellinen tilanne pysyi hänellä suhteellisen hyvänä ja virkapaikka loi tiettyä turvan tunnetta.

Toinen haastateltavista palasi koodaustöihin ja opetteli uusia taitoja tietokoneella. Hän soitti itseksensä aika paljon. Hänellä oli muutama etäkeikka ja hänen mielestään oli hyvä päästä kokeilemaan uutta tapaa olla keikalla. Hän sai kuukausittain koronan aikaan tehdä etäkeikkoja ja kertoi että siten pysyi ote keikkailuun. Yhdessä soittaminen oli mielekästä, vaikka yleisöä ei ollut. Pop/jazz -muusikkona hän kertoi, että rytmimusiikin soittajana haluaa kuitenkin saada vastakaikua yleisöstä, ja sitä ei ollut. Taloudellinen tilanne pysyi kohtalaisen hyvänä, koska säästöjä oli takataskussa.

Kolmannelle haastateltavalle koronatauko oli todella raskas. Hän koki, että elää yhteiskunnassa, jossa hänellä ei ole muusikkona mitään painoarvoa ja taideoja käytettiin korona-aikana poliittisena pelinappulana. Hänellä meni usko päättäjiin ja politikkoihin, jonka vuoksi hän päätti, ettei äänestä, koska ei näe sillä enää painoarvoa. Häneltä meni luottamus meidän sisäpoliittiseen järjestelmäämme aivan täysin. Freelance-muusikkona hänellä oli taloudellisia vaikeuksia, asunto meinasi lähteä alta ja sitä kautta hän ajautui hetkittäin alkoholin suurkulutukseen. Koronatauon positiivisena puolena oli se, että hän osasi arvostaa omia työvuosiaan muusikkona ja tauko antoi vahvistuksen tunteen sille, että tästä työstä ei halua ikinä luopua. Haastateltava pääsi onneksi tekemään

kaksi levyä korona-aikana. Levynteko yhdisti häntä ja hänen bändinsä jäseniä. Kaikki bändin muusikot olivat huonossa tilanteessa ja saivat vertaistukea toisiltaan, sekä pääsivät yhdessä nauttimaan soittamisesta porukalla. Haastateltava kertoi, kun kuuntelee tätä nauhoitettua levyä, muistaa sen, kuinka huonosti kaikilla muusikoilla meni koronan aikaan. Levy tulee aina tietyllä tavalla muistuttamaan tästä huonovointisuuden ajasta.

6.2 Tauon vaikutukset muusikoiden minäkäsitykseen

Kaikki haastateltavat kokivat epäilystä soittotaitojaan kohtaan tauon jälkeen. Haastateltavista yksi kertoi, että mukavan loman jälkeen paluu soittamaan tuntui haastavalta, koska epäili, kykeneekö soittamaan yhtä hyvin kuin ennen lomaa soitti. Hänen lomataukonsa oli oma päätös ja stressaaminen soittamattomuudesta vaikutti.

Soittamattomuuden vaikutus muusikon identiteettiin ei ollut näkyvillä haastateltavilla. Yksi haastateltavista kertoi, että vaikka ei voisi soittaa soitinta, voi aina vaihtaa sitä mitä tekee. Hän koki, että on saavuttanut tarpeeksi isoja saavutuksia elämässä muusikkona ja olisi aivan tyytyväinen, vaikka kuolisi huomenna. Soittamattomuus ei vaikuttanut hänen minäkäsitykseensä muusikkona.

Yksin haastateltavista kertoi, että jos ei pääse ilmaisemaan itseään musiikillisesti tai purkamaan tunteitaan, silloin ihmiset saattavat tehdä toisilleen huonoja asioita. Tässä olen samaa mieltä, että tunteet voivat patoutua, jos ihminen sulkeutuu sisäisesti omista ambatioistaan ja ei pääse toteuttamaan itseään haluamallaan tavalla omassa elämässään.

Jokaisella haastateltavallani tässä tutkimuksessa on hyvä minäkäsitys muusikkona ja esiintyjänä, mutta erityisen mielenkiintoisena pidän sitä, että yksi haastateltavista yli 20 vuoden ammattikokemuksella ei osaa lukea nuotteja. Silti hän pystyy puhumaan itsestään hyvänä muusikkona ja esiintyjänä. Hän selkeästi tiedostaa omat vahvuudet ja heikkoudet. Kykenee myöntämään näinkin suuren asian rehellisesti itsestään.

Tässä voimme todeta, että vaikka näin suuri ja merkittävä osa-alue ammattimuusikolta uupuu, hän kykenee arvottamaan muusikkouttaan laajemmin. Jossain osa-alueessa voi olla huonompi, kuin toisessa mutta se ei määritä kokonaiskuvaa kuinka hyvä tai huono on.

Vaikka haastateltavilla oli huolia ja vaikeuksia elämässään taukojen ja koronan aikaan, ne eivät vaikuttanut heidän identiteettiinsä ja minäkäsitykseen muusikkoina. He eivät pitäneet itseään huonompina muusikoina tai ihmisinä, vaikka eivät päässeet lavalle soittamaan, koska heidän minäkäsityksensä ei pohjautunut siihen, kuinka paljon he soittivat tai olivat esiintymässä.

6.3 Paluu lavalle tauon jälkeen

Pitkän soittamattomuuden jälkeen soittamisen aloittaminen ja paluu lavalle oli kaikille ehkä jollain tasolla jännittävämpää. Haastateltavista yksi kertoi, että koronan aiheuttaman pitkän tauon jälkeen ehti jo unohtaa millaista, oli olla keikalla. Lopulta se oli maailman paras asia ja sitä odotti todella kovasti. Hän oli todella onnellinen, että pääsi taas toteuttamaan itseään ja omaa ammattiin.

Toinen haastateltavista kertoi, että oli hieman epävarmuutta pitkän tauon jälkeen nousta lavalle. Hän ei epäillyt kokonaisvaltaisesti itseään ja sitä, että menisikö kaikki pieleen vaan lähinnä sitä, onko aloittanut liian aikaisin soittamisen leikkauksen jälkeen ja tekeekö soittaminen pahaa keholle. Epäily pystyykö tuottamaan samaa laatusoittoa lavalla, mitä on ennen antanut, loi jännityksen tunnetta.

Kolmas haastateltava kertoi, että on epäillyt omia kykyjään muusikkona ja esiintyjänä tauon jälkeen, mutta mainitsi että on niin paljon harjoitellut elämänsä aikana ja tietyt soitannalliset asiat ovat niin ytimessä, että ne tulevat luonnostaa muutaman tunnin harjoittelulla takaisin.

7 Pohdinta

Tutkimuksessa kävi ilmi se, että tauolla ja soittamattomuudella voi olla sekä positiivisia että negatiivisia vaikutuksia muusikoiden harjoitteluun, ammattilaisena toimimiseen, identiteettiin ja minäkäsitykseen. Negatiivisia vaikutuksia oli paljon: huoli toimeentulosta, oman terveydentilan aiheuttama stressi ja epätietoisuus, koronan aiheuttama yleinen epävarmuus koko alan tulevaisuudesta sekä pelko tulevaisuudesta. Positiivisina seikkoina haastateltavat nostivat esiin sen, että sai aikaa itselleen ja uusien taitojen ja uusien, mielenkiintoisten asioiden tutkimiseen. Tauon myötä tuli uudenlaista motivaatiota ja innostusta omaan harjoitteluun, musiikkiin ja esiintymiseen.

Tässä tutkimuksessa haastateltiin kolmea ammattimuusikkoa. Olisi ollut mielenkiintoista ja hedelmällistä laajentaa tutkimusta koskemaan laajempaa joukkoa ja vertailla suuremman otannan näkemyksiä.

Koronapandemialla on ollut suuri vaikutus musiikkielämälle ja taidealoille maailmanlaajuisesti. Pandemian vaikutukset tulevat varmasti ilmi koko laajuudessaan vasta vuosien kuluttua. Näiden vaikutusten tutkimiselle on epäilemättä paljon tarvetta. Tutkimus olisi ollut hyvä toteuttaa esimerkiksi yhteiskuntatiedettä opiskelevan kanssa yhteistyössä, jolloin tutkimustulos olisi ollut varmasti kattava kokonaisuus myös sosiaalis-poliittisesti koronatauon osalta.

Tässä tutkimuksessa kuitenkin pääteemana toimi soittamattomuus ja tauko, tutkimustuloksen voisi tiivistää siten, että tauon voi kokea sekä hyvänä, että huonona asiana. Ulkopuolisista syistä johtuvat tauot esimerkiksi fyysiset vaivat tuovat suurempia huolia kuin omaehtoinen tauko. Kuten musiikissa - tauko merkitsee hetkeä, jolloin on pysähdyttävä ja hengähdettävä, annettava aikaa. Sitä ainakin kaikki kulttuurialalla toimineet tekijät saivat pyytämättä. Se miten he itse suhtautuivat taukoon tai soittamattomuuteen, oli lopulta jokaisesta itsestään kiinni. Kaikki haastateltavat löysivät asiasta sekä positiivisia että negatiivisia puolia.

Maailman terveysjärjestö WHO määrittää elämänlaatu käsitteen siten, että yksilöllä on ymmärrys omasta tilanteestaan elämässä, omista odotuksista ja mahdollisuuksista niiden toteuttamiseen oman arvomaailman ja kulttuurin viitekehyksessä. (World Health Organization, 2022). Tauko vaikuttaa ihmisen elämänlaadullisiin tekijöihin. Se on kuitenkin jokaiselle henkilökohtaista, miten sen vaikutus ilmenee ja mitkä ovat tauon seuraukset ihmisen elämäkokemukseen ja hyvinvointiin.

Lähteet

Arjas, P. 2014. Varmasti lavalle. Jyväskylä: Atena.

Green, B. & Gallwey, W. T. 1986. The Inner Game of Music. Lontoo: Pan Books.

Huttunen, K. Freelancer-työ. Julkaistu 23.7.2020. Viitattu 13.11.2022. <https://www.zoner.fi/yrittajyys/freelancer-tyo/>.

Keltikangas-Järvinen, L. 1994. Hyvä itsetunto. Juva: WSOY.

Korhonen, S. 2020. Ihmisen perimmäistä olemusta etsimässä. Psykologiliitto 11.5.2020. Viitattu 2.11.2022. <https://psykologilehti.fi/ihmisen-perimmaista-olemusta-etsimassa/>.

Koronan vaikutukset näkyvät yhä musiikkialan taloudessa ja viennissä. 2022. Music Finland. Julkaistu 13.9.2022. Viitattu 18.11.2022. <https://musicfinland.fi/fi/kuulumisia/koronan-vaikutukset-naekyvat-vielä-musiikkialan-taloudessa-ja-viennissä>.

Kvalitatiivinen tutkimus 2022. Tilastokeskus. Viitattu 21.11.2022. https://www.stat.fi/meta/kas/kvalit_tutkimus.html.

Laadullinen tutkimus. 2021. Viitattu 20.11.2022. <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/laadullinen-tutkimus>.

Muusikkojen liiton uusi Nyrkki-palkinto Aki Haurulle. 2021. Uutinen Muusikkojen liiton www-sivuilla 22.4.2021. Viitattu 17.11.2022. <https://www.muusikkojenliitto.fi/muusikkojen-liiton-uusi-nyrkki-palkinto-aki-haurulle/>.

Nygård, T. 2020. Ammattimuusikon motivoiva ja laadukas harjoittelu. Opinnäytetyö, AMK. Oulun ammattikorkeakoulu, musiikin tutkinto-ohjelma. Viitattu 4.11.2022. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/334412/Nygård_Tuukka.pdf?sequence=2&isAllowed=y.

Näpärä, L. 12.4.2017. Haastattelun lajityypit. Viitattu 10.11.2022. <https://spoken.fi/2180/>.

Suomen musiikkialan talous ja vienti. 2021. Julkaistu 12.9.2022. Viitattu 19.11.2022. <https://musicfinland.fi/fi/tutkimukset/suomen-musiikkialan-talous-ja-vienti-2021>.

Weckström, K. 2020. Korona pisti kulttuuri- ja viihdetoiminnan polvilleen. Tilastokeskus 18.12.2020. Viitattu 31.10.2022. <https://www.stat.fi/tietotrendit/artikkelit/2020/korona-pisti-kulttuuri-ja-viihdetoiminnan-polvilleen/>.

World Health Organization, 2022. Measuring Quality of Life. Viitattu 12.10.2022. <https://www.who.int/tools/whoqol>.

Liitteet

Liite 1. Kysymysrunko

1. Kuinka pitkään olet soittanut soitintasi?
2. Oletko pitänyt taukoja soittamisesta?
3. Kuinka pitkiä taukosi ovat olleet soittamisesta?
4. Onko soittamattomuus johtunut ulkopuolisista tekijöistä?
5. Onko soittamattomuus ollut oma päätöksesi?
6. Mitä olet tehnyt soittamattomuuden aikana?
7. Oletko kokenut stressiä soittamattomuudesta?
8. Onko soittotauko vaikuttanut negatiivisesti? Millä tavalla?
9. Onko soittotauko vaikuttanut positiivisesti? Millä tavalla?
10. Oletko epäillyt soittotaitojasi soittamattomuuden jälkeen?
11. Millaisia tunteita soittamattomuus on aiheuttanut?
12. Onko tauko vaikuttanut muusikkoidentiteettiisi ja millä tavalla?
13. Miltä soittaminen on tuntunut tauon jälkeen?
14. Onko harjoittelussa tai soittamisessa ollut muutoksia?
15. Oletko päässyt soittamaan keikalle tauon jälkeen?
16. Millaisia tunteita valmistautuminen keikalle on aiheuttanut?
17. Miltä tuntui olla ensimmäistä kertaa keikalla?
18. Miten koet jännitystä esiintyessäsi?
19. Onko jännittäminen muuttunut tauon jälkeen ja millä tavalla?
20. Oliko ensimmäinen konsertti tauon jälkeen erilainen ja miten se ilmeni?
21. Miltä tuntui ensimmäisen konsertin jälkeen?
22. Millä tavalla harjoittelet?
23. Onko harjoittelusi säännöllistä?
24. Harjoitatko mentaalista esiintymisharjoittelua?
25. Millainen minäkuva sinulla on muusikkona?
26. Onko sinulla hyvä itsetunto?
27. Miten näet oman minäkäsityksesi muusikkona?
28. Millä tavalla korona on vaikuttanut elämääsi?